

CUMHURBAŞKANLIĞI BAŐDANIŐMANI
ADNAN TANRIVERDİ

28
ŞUBAT
'TAN

*Türkiye'nin
Son 20 Yılına Dair
Siyasi Notlar*

15
TEM-
MUZ'A

CUMHURBAŞKANLIĞI BAŐDANIŐMANI
ADNAN TANRIVERDİ

28
ŞUBAT
'TAN

*Türkiye'nin
Son 20 Yılına Dair
Siyasi Notlar*

15
TEM-
MUZ'A

GİRİŞ

CUMHURİYET TARİHİMİZDEKİ ÖNEMLİ OLAYLAR ve CUMHURİYET DÖNEMİ DARBELER TARİHİ

1918-1950

1922 yılına kadar süren döneme esas olarak Kuvayi Milliye dönemi de diyebiliriz. Bu dönemde ülke, işgallere karşı mücadele etmiştir.

20 Ocak 1921 tarihinde Teşkilat-ı Esasiye Kanunu kabul edildi. Millî egemenlik ilkesini belirleyerek şeriatın yürütülmesi dahil, bütün yetkileri Meclis'in elinde topladı. 11 Ekim 1922'de Mudanya Mütarekesi ile yabancı işgale son verildi. Bunun ardından, 1 Kasım 1922 tarihinde saltanat kaldırıldı. 1 Nisan 1923 tarihinde milletvekili seçimlerinin yenilenmesine karar verildi.

24 Temmuz 1923 tarihinde, 21 Kasım 1922'de başlayan ve şubat ayında kesintiye uğrayan Lozan görüşmelerinde karara varılarak Lozan Antlaşması imzalandı.

- 1. Lozan Konferansı (21 Kasım 1922 - 4 Şubat 1923)
- 2. Lozan Konferansı (23 Nisan 1923 - 24 Temmuz 1924)

11 Ağustos 1923'te yeni Meclis açıldı. 24 Ağustos 1923 tarihinde bu meclis (TBMM) Lozan Antlaşması'nı onayladı. 29 Ekim 1923 tarihinde ise Cumhuriyet ilan edildi.

20 Nisan 1924'te, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" ve "Bu egemenliğin tek temsilcisi TBMM'dir" hükümlerini içeren yeni Anayasa yürürlüğe girdi. 17 Kasım 1924'te, çok partili hayata geçişin bir denemesi olarak, Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele tarafından kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kuruldu. Ancak bu parti, 5 Haziran 1925 tarihinde kapatıldı.

31 Ekim 1924 tarihinde, ordu ve kolordu komutanları milletvekilliğinden istifa etti. Etmek istemeyenler ise emekliye sevk edildiler. Böylece,

ordunun artık kesin olarak politikadan ayrılmış olması ihtiyacı ön plana çıkmaya başlamıştır.

5 Haziran 1925'te Şeyh Sait İsyanı bastırıldı ve 16 Haziran 1926 tarihinde İzmir Suikastı'nın ortaya çıkarılması gibi vakalar yaşandı. 1926 yılı boyunca, aynı zamanda İsviçre Medeni Kanunu kabul edildi, Kıyafet İnkılabı yapıldı, Tekke ve zaviyeler kapatıldı ve miladi takvim kabul edildi.

1 Kasım 1928'de, "Devletin dini İslamdır" ibaresi Anayasa'dan kaldırıldı, ezan Türkçeleştirildi, Harf İnkılabı yapıldı.

12 Ağustos 1930'da Serbest Fırka kuruldu, üzerinden henüz üç ay geçmişken, 17 Kasım 1930'da kapatıldı. Bunun ardından 23 Aralık'ta Menemen Olayı vuku buldu.

5 Şubat 1937'de laiklik ilkesi Anayasa'ya konuldu.

1938 yılından itibaren, devrimlerin takipçisi, Milli Şef ve onun partisidir. Ordu ve siyasî otoritenin emrinde iç tehditlere karşı kullanılan jandarmadır. Bu dönemde, orduda ve bürokraside inkılapçı kadro oluşturulmuştur. Asker dahil bürokrasi tek partinin ideolojisinde ve emrindedir.

1950-1960

İktidar, milletin çoğunluğunun oyunu alan, siyasî otoritenindir. Devrimlerin aktif takipçisi, önceki dönemin tek partisi olan muhalefet partisidir. Tek parti döneminin kadrolaştırdığı bürokrasi de muhalefet ile birlikte hareket etmektedir.

Bu dönemde ordu pasif bırakılmıştır. Dini hayat üzerine, devrim kisvesi ile konulan yasakların kaldırılması eğilimleri vardır. Halkın iktidarı pekişmektedir. Bu gidişe ordudan başka dur diyecek güç bulunmamaktadır.

1960-1971

Cumhuriyet tarihinde darbelerin babası 27 Mayıs 1960 İhtilali'dir. 27 Mayıs, Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki, emir komuta sistemine rağmen, bir cuntanın gerçekleştirdiği, hem TSK hiyerarşisine hem de siyasî iradeye karşı yapılmış bir askeri darbedir. Ancak bu darbeyi tasvip etmeyen ve destek vermeyen general ve subaylar da vardı. Bunlar darbenin ardından birkaç ay içinde emekliye sevk edildiler. 235 general (generallerin yaklaşık yüzde 90'ı), 5.000'e yakın subay (subayların ise yaklaşık yüzde 25'i) darbeye destek vermedikleri için re'sen emekli edilerek ordudan tasfiye edildiler. Geriye, fikrini açıklama cesaretini gösteremediği için kalabalığın içinde

eridiklerinden, tasfiyeden sonra TSK'da darbe yanlısı general ve subaylar kaldı diyebiliriz.

211 Sayılı TSK İç Hizmet Kanunu'na, "Türk ülkesini ve Anayasa ile tanımlanmış Türkiye Cumhuriyetini korumak ve kollamaktır," şeklindeki vazifeyi içeren 35. madde de bu darbeden sonra konuldu. Darbeciler tarafından yeni bir Anayasa yapılmıştır.

Üst komuta kademesini, TBMM'nin üzerinde bir organ olan Millî Güvenlik Kurulu'nun içine dahil etmişlerdir. Bu tarihten itibaren Ordu, aktif olarak iktidarda bulunmadığı dönemlerde, iktidarda siyasi iradeye ortak olmuştur.

1961 Anayasası'nın hükümleri Türkiye'nin gerçeklerinden ziyade, DP'nin elindeki iktidarı kötüye kullanmasına izin vermiş olan yürütmeye tanınan aşırı yetkilere karşı duygusal bir reaksiyona dayanıyordu. Yeni Anayasa, yürütmenin önüne kapsamlı fren mekanizmaları koyan ve otoriteyi çeşitli yasama ve yargı organları arasında paylaştıran aşırı liberal bir belgeydi.

İşte, 27 Mayıs 1960'ı takip eden elli yılda, TSK'nın üst kademelerinde, darbelerin lideri olan komuta kademesi, 27 Mayıs İhtilali'nden sonra, TSK'da kalan darbe taraftarı subaylardır. Yani yapılan askeri müdahaleler bu kadroların eseridir. Ülkenin elli yılına bu darbeci kadro damgasını vurmuştur diyebiliriz. Diğer bir ifadeyle, 1960 İhtilali'nden sonra, darbe karşıtı subaylar tasfiye edilmeseydi, müteakip darbelerin olması müşküldü. Tasfiyeler, Ordu'da darbecilerin kalmasını sağlamıştır.

Kara Harp Okulu'nun 1960 İhtilali'nden sonraki ilk mezunları 1965 mezunlarıdır. Bu tarihten sonraki karacı subaylar öncekilere göre daha demokratlardır.

12 Mart 1971, 12 Eylül 1980, 28 Şubat 1997 Darbelerinin ve 27 Nisan 2007 İnternet Muhtırası'nın lider kadrosu, 1960 İhtilali'nin genç subaylarıdır. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın İlker Başbuğ da altmışlı darbeleri yaşayan kadronun son temsilcisidir.

Cemal Gürsel, 1923 Kara Harp Okulu mezunudur. Yine Alparslan Türkeş ve 22 Şubat 1962 ve 21 Mayıs 1963 darbe girişimlerinin lideri Talat Aydemir, 1939 Kara Harp Okulu mezunlardır.

12 Mart 1971 Muhtırası'nın Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç 1928, 12 Eylül 1980 Darbesi Genelkurmay Başkanı Kenan Evren de 1938 yılı Kara Harp Okulu mezunlardır. Cemal Madanoğlu da 1926 Kara Harp Okulu mezunudur.

28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi'nin liderlerinden, zamanın Genelkurmay Başkanı Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı, 1951 yılı Kara Harp Okulu mezunuyken, aynı dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya 1959, Deniz Harp Okulu ve Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Ahmet Çörekçi de 1955 yılı Hava Harp Okulu mezunudur. Dönemin diğer liderleri olan Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Hikmet Köksal (1955), Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Teoman Koman (1956), Genelkurmay II. Başkanı Orgeneral Çevik Bir (1958) Kara Harp Okulu mezunlardır. Yine, Hüseyin Kıvrıkoğlu (1955), Hilmi Özkök (1959), Aytaç Yalman (1960), Çetin Doğan (1960), Tuncer Kılıç (1960), Şener Eruygur (1960), Yaşar Büyükanıt (1961) ve İlker Başbuğ (1962) Kara Harp Okulu mezunlardır.

22 Şubat 1962 ve 20 Mayıs 1963 Darbe Teşebbüsleri

İktidarı sivillere bırakmayalım diyerek Milli Birlik Komitesi'nden ayrılan, TSK içindeki ikinci bir cunta, başarısız olan iki darbe teşebbüsünde bulunmuştur. Bunlardan ilki 22 Şubat 1962 tarihinde gerçekleşirken, yine başarısız olacak ikinci teşebbüs de 20 Mayıs 1963'te gerçekleşmiştir.

12 Mart 1971 Muhtırası

Memduh Tağmaç, Faruk Gürler, Muhsin Batur ve diğer yüksek komuta kademesi önderliğinde, 12 Mart 1971 tarihinde bir muhtıra yayınlayan Ordu; Meclis ve Hükümeti, ülkeyi anarşi ve kardeş kavgasına sürüklemekle, Anayasa'nın öngördüğü reformları gerçekleştirmemekle ve tabii ki Atatürk Devrimlerine bağlı olmamakla suçladı. Muhtıraya göre, reformları hızla yeniden yürürlüğe koyacak bir hükümet kurulmalıydı. Şayet bu süratle yapılmazsa, Ordu yönetime el koyacaktı.

Bunun üzerine Demirel, başbakanlıktan istifa etti. CHP'den istifa eden Nihat Erim başkanlığında, CHP'nin bazı eski ve tutucu üyelerinden ve çoğunlukla bağımsızlardan oluşan bir hükümet kuruldu. Böylece, başka bir askeri yönetim dönemi başlamak üzereydi. Türk demokrasisine geçici bir nokta koyan 1971 askeri müdahalesi, aynı zamanda siyasal süreci de onarılamaz şekilde tahrip etti. Mevcut anayasanın zayıf taraflarını vurgulayan yapay ve bütünüyle mantıksız siyasal düzenlemeler getirdi ve ülkeyi yönetme kudretine sahip herhangi bir hükümetin kurulmasını engelledi.

12 Eylül 1980 Darbesi

13 Aralık 1970 tarihinden 12 Eylül 1980 tarihine kadarki on yıl içerisinde, on iki tane koalisyon hükümeti iş başına geldi. Bunlardan sekiz tanesinin görev süresi bir yıldan da kısa sürdü. Bu zayıf koalisyon hükümetleri sırasında, siyasî ve ekonomik istikrar bozuldu, anarşi kontrol edilemez hale geldi, millet bunaldı, bir çıkış yolu gözlerken kurtarıcı olarak 12 Eylül 1980 Darbesi geldi.

Ülkede tırmandırılan sağ-sol ve Alevi-Sünni gerginliği bireysel ve kitlesel siyasî cinayetleri besledi. 12 Eylül 1980 öncesinde sağ ve sol siyasî hareketin önde gelen temsilcileri cinayetlere kurban gitti. Darbe öncesinde siyasî cinayetlerin sayısı her gün 30'a yaklaştı. 12 Eylül öncesi, dönemin son başbakanı Süleyman Demirel'in "70 sente muhtacız" sözü ile özetlenen işsizlik, kıtlık ve işyeri anlaşmazlıkları ile yoğunlaştı.

Amerika Birleşik Devletleri yönetiminin darbeden haberdar olduğu ve darbe gecesi Başkan Jimmy Carter'a "bizim çocuklar işi bitirdi" anlamında bir mesajın, bir toplantının ortasında iletildiğinin anlaşılması, 12 Eylül'de ABD'nin rolü konusunu da tartışmalara açtı.

12 Eylül 1980'e gelindiğinde tam on dokuz ilde sıkıyönetim uygulanıyordu.

Genelkurmay Başkanı Kenan Evren liderliğinde, Kara Kuvvetleri Komutanı Nurettin Ersin, Deniz Kuvvetleri Komutanı İrfan Tansel, Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya ve Jandarma Genel Komutanı Sedat Celasun'dan oluşan Millî Güvenlik Konseyi (MGK), Türk milletine ve dünyaya radyodan duyurduğu; "İç Hizmet Kanunu'nun verdiği Türkiye Cumhuriyeti'ni kollama ve koruma görevini yüce Türk milleti adına emir ve komuta zinciri içinde ve emirle yerine getirme kararını almış ve ülke yönetimine bütünüyle el koymuştur," şeklindeki bildiri ile yönetime el koydu.

12 Eylül 1980 askeri darbesinin gerekçeleri arasında ülkede yaygınlaşan siyasî cinayetler, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 28 Nisan 1980 tarihinden 12 Eylül 1980 tarihine kadar geçen dört buçuk ay içinde cumhurbaşkanını seçememesi ve 6 Eylül günü Konya'da Necmettin Erbakan önderliğinde yapılan yürüyüş gösterildi.

12 Eylül 1980 darbesinin ardından partiler lağvedildi, parti liderleri önce askeri üslerde gözetim altında tutuldu, ardından yargılandı. Bu müdahale ile Süleyman Demirel'in başbakanı olduğu hükümet görevden alındı. 650 bin kişi gözaltına alındı. 1 milyon 683 bin kişi fişlendi. Açılan 210 bin

davada 230 bin kişi yargılandı. 7 bin kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi. Haklarında idam cezası verilenlerden 50'si asıldı (26 siyasî suçlu, 23 adli suçlu, 1'i Asala militanı). 71 bin kişi TCK'nın 141, 142 ve 163. maddelerinden yargılandı. 98 bin 404 kişi örgüt üyesi olmak suçundan yargılandı. 388 bin kişiye pasaport verilmedi. 30 bin kişi sakıncalı olduğu için işten atıldı. 14 bin kişi yurttaşlıktan çıkarıldı. 30 bin kişi siyasî mülteci olarak yurtdışına gitti.

Türkiye Büyük Millet Meclisi lağvedildi, 1970 sonrasında değiştirilen 1961 Anayasası tamamen rafa kaldırıldı.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren ve kuvvet komutanları tarafından oluşturulan askerî cunta Millî Güvenlik Konseyi adı altında 1983 genel seçimine kadar Türkiye'ye ilişkin tüm kritik kararları aldı. Darbenin ardından geçen üç yıl içerisinde önemli kanunların tamamına yakını değiştirildi. MGK tarafından belirlenen Danışma Meclisi'nce yeni bir anayasa hazırlandı. Hazırlanan bu yeni anayasa 7 Kasım 1982 tarihinde yapılan halk oylamasında yüzde 92 oranında "Evet" oyu alarak kabul edildi.

Darbeden sonra genel seçimler 6 Kasım 1983 tarihinde yapıldı. Genel seçime kapatılan eski siyasî partilerin hiçbiri katılamadı. Millet, Turgut Özal liderliğindeki Anavatan Partisi'ni (ANAP) Türkiye'yi yönetmek üzere seçti. Seçimlerin sonucunun belli olması ile birlikte, Cunta'nın kurduduğu Turgut Sunalp başkanlığındaki Milliyetçi Demokrasi Partisi değil de Turgut Özal'ın partisi olan ANAP'ın seçimi kazanması nedeniyle, 28 Şubat 1997 Darbesi'ne giden yolun taşları örülmeye başladı.

28 Şubat 1997 Darbesi

1982 Anayasası'nın, temel hak ve özgürlükleri, egemenliği millete veren, kurum ve kuruluşların yetki ve sorumluluklarını belirleyen maddeleri göz ardı edilerek; Başlangıç maddesinin ikinci paragrafındaki "çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma" hedefine bakıp, milletin yaşantısını çağdışı ve devlete tehdit olarak görme eğilimi; İkinci maddesindeki "laiklik" kavramını öne çıkararak dindar insanlara tehdit gözü ile bakma eğilimi; İnkılap kanunlarının korunması ile ilgili 174. maddesindeki "Çağdaş uygarlık düzeyi"ne ulaşmayı ve "laik niteliği" korumayı sağladığına inanılan sekiz inkılap kanununun tehdit altında olduğuna dair kuşku ile birlikte, Silahlı Kuvvetler'e eğitim, silah, araç ve gereç bakımından hazırlıklı bulunması için "TSK İç Hizmet Kanunu"na konulmuş bulunan 35. Maddesindeki

“Türkiye Cumhuriyetini koruma ve kollama” görevinin, zamanının belirlenmesinin ve kararının verilmesinin TSK'ya ait olduğuna dair anlayış baskı ve müdahalelere yasal dayanak yapılmıştır.

Bu Anayasa ve yasa maddelerine anlam ve aktivite kazandırılması da devletteki güvenlik planlamasının direktifi konumundaki Millî Güvenlik Siyaset Belgesi'ndeki (MGSB), iç tehdit bölümünde, öncelikli olarak “irtica”nın iç tehdit olarak belirlenmesi ile mümkün olmuştur.

1982 Anayasası, genel özellikleriyle devletin yönetimini millete bırakmayıp, yasama ve yürütme erklerinin yetkilerini kısıtlayan, buna karşılık millete karşı sorumsuz kurumların yetkilerini arttıran, yani egemenliği anayasal kurumlar arasında paylaştıran kurallar koyan bir yapıya sahip olmuştur. Bu hal her şeyden önce, uyum içinde çalışması gereken devlet organlarının, verilen aşırı yetkilerin sorumsuzca kullanılması sonucunda, amansız şekilde çatışmalarına sebep olmuştur.

Millî Güvenlik Kurulu 1961 Anayasası ile teşkil ettirilen ve 1982 Anayasası'nda da varlığını devam ettiren, anayasal bir kurumdur. İstişarî bir kurul olmasına rağmen, teşkilinden itibaren siyasi iradenin kontrol altında bulundurulması görevi ifa etmiştir. Ayrıca, anayasal bir kuruluş olmadığı halde, 1982 Anayasası'nın 125. Maddesi ile kararları yargı denetimi dışında tutulan Yüksek Askerî Şûra (YAŞ), general terfileri ve re'sen emeklilik uygulamaları ile ideolojik kadrolaşmanın mekanizması olarak işlev yapmıştır.

1990'lı yıllardan itibaren hazırlanan milli güvenliğin anayasası mesabesindeki Millî Güvenlik Siyaset Belgelerindeki (MGSB) iç tehdit değerlendirmeleri, devletin tepesinden tabanına kadar, bölünmeye ve cepheleşmelere sebep olmuştur. Bu belgeler hazırlandıktan sonra, iç tehditler ve bunlara karşı alınacak tedbirler, planlara sokularak başta TSK olmak üzere, kamu kurumlarının en uç unsurlarına kadar yayılmış ve bu kurumlara iç tehditle aktif mücadele görevleri verilmiştir.

28 Şubat'ı planlayan zihniyet irtica, bölücülük ve aşırı solu iç tehdit olarak gösterirken, aşırı sağ ve ırkçılığı tehdit olarak göstermemiştir. Böylece, içinde irticai ve bölücü (Kürtçü) unsur barındırmayan aşırı sağ ve ırkçılık devletin resmi ideolojisi olarak kabul edilmiştir. Yani resmi ideoloji (seküler, kavmiyetçi, devletçi, ılımlı sol yelpaze), TSK başta olmak üzere devletin bütün gücüyle desteklenirken, tehdit kapsamına giren ideoloji, yani inanç ve etnik kimlik baskı altına alınmıştır. Bu baskı ve ayrışma önce kamu personeline başlamış, tehdit görülenler tasfiye edilinceye kadar

cephleşme olmuş; tasfiye tamamlanınca da devlet kurumlarında, resmî ideoloji kadrolaşmış; sonra da cuntacı organizasyonlar oluşturarak toplumun tehdit olarak gösterilen ideoloji mensupları ile hukuk dışı, gayri meşru mücadele yöntemleri uygulama gayreti içine girilmiş, milletin cephelere bölünmesine sebep olunmuştur.

Yine aynı dönemde resmî ideoloji TBMM’de de kendisine taraftar bulmuştur. Özellikle seçimle iktidara gelme ümidi olmayan partiler ya resmi ideolojiye sahip devlet kurumlarına arka çıkma gayreti içine girmiş ya da terörün gölgesinde kalmıştır.

MGSB’de dindarlık ve etnik kimlik iç tehdit olarak gösterildiği için, temel hak ve özgürlüklerin hakkaniyetle kullanılması önündeki engellerin kaldırılmasında iç barışın sağlanması için etnik kimliğe ve dini hayata sağlanması gereken serbesti dahi siyasî ayrışmaya sebep olmuş, sonucunda TBMM de resmî ideoloji ve karşıtları şeklinde ikiye bölünmüştür.

23 Haziran 1991 ile 28 Şubat 1997 tarihleri arasındaki altı yıl içerisinde yedi hükümet görev almıştır. Bu yedi hükümetten dördü altı aydan biri de bir yıldan kısa iş başında kalabilmiştir. Bu zayıf koalisyon hükümetleri sırasında da ekonomik ve siyasî istikrar bozulmuş, arkasından 28 Şubat 1997 Darbesi gelmiştir.

Buna karşılık, 13 Aralık 1983 tarihi ile 23 Haziran 1991 tarihleri arasındaki sekiz yıllık sürede, tek ve aynı partinin kurduğu üç hükümet, yine 18 Kasım 2002 tarihi ile günümüze kadar on beş yıllık süre içinde aynı partinin kurduğu beş hükümet iş başında kalmıştır. Siyasî istikrarın hâkim olduğu bu dönemlerde, ülke sorunlarına çözümler siyasî iktidarlar tarafından bulunmuş, Balyoz ve Ergenekon Davalarından anlaşıldığına göre, yasal dayanak ve ideolojik kadrolaşmada bir değişiklik yapılmadığı, hatta fiili darbe planları yapıldığı halde, darbe ve müdahalelere geçit imkânı verilmemiştir.

Temsilde adalet ilkesinin öne çıkarılması ile güçsüz koalisyon hükümetlerine teslim edilen ülke yönetiminde zafiyetler oluşmuş ve oluşan istikrarsız ortamlar darbe ve müdahalelerin davetçisi haline dönüşmüştür.

27 Nisan 2007 İnternet Muhtırası

1994 tarihinden itibaren miladi takvimde sabitlenerek 20-26 Nisan tarihleri arasında kutlanan Kutlu Doğum Haftası’nın, 2007 yılında da yurt dışında, Kutlu Doğum Şöleni etkinliklerini, Kur’an okuma yarışmalarını ve

çocuk korolarında ilahi okunmasını irticai faaliyet sayarak Genelkurmay'ın internet sitesinde aşağıdaki şekilde biten bir bildiri yayımlanmıştır:

Son günlerde, Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde öne çıkan sorun, laikliğin tartışılması konusuna odaklanmış durumdadır. Bu durum, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından endişe ile izlenmektedir. Unutulmamalıdır ki, Türk Silahlı Kuvvetleri bu tartışmalarda taraftır ve laikliğin kesin savunucusudur. Ayrıca, Türk Silahlı Kuvvetleri yapılmakta olan tartışmaların ve olumsuz yöndeki yorumların kesin olarak karşısındadır, gerektiğinde tavrını ve davranışlarını açık ve net bir şekilde ortaya koyacaktır. Bundan kimsenin şüphesinin olmaması gerekir.

Özetle, Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün, "Ne mutlu Türküm diyene!" anlayışına karşı çıkan herkes Türkiye Cumhuriyeti'nin düşmanıdır ve öyle kalacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, bu niteliklerin korunması için kendisine kanunlarla verilmiş olan açık görevleri eksiksiz yerine getirme konusundaki sarsılmaz kararlılığını muhafaza etmektedir ve bu kararlılığa olan bağlılığı ile inancı kesindir.

2007-2008 Yargı Darbeleri

2007 ve 2008 yılı yüksek yargı organlarınca yapılan engellemelerle, ülke gündeminin yönlendirildiği yıllar olarak geçmiştir.

3 Mayıs 2007 Yargı Darbesi

Anayasa Mahkemesi, ana muhalefet partisinin talebiyle açılan Cumhurbaşkanlığı seçimi için TBMM'de oturumun açılması için 2/3 çoğunluk olan 367 oy sağlanmadığından, oylamanın iptali davasını kabul etmiş; 3 Mayıs 2007 tarihinde verdiği kararla, TBMM'nin cumhurbaşkanını seçmesini engellemiş; ülkeyi belirsiz bir mecraya sürüklemiş; milletvekili genel seçimlerinin erkene alınmasına ve ülkenin üç aydan fazla bir süreyle vakti dolmuş Cumhurbaşkanı tarafından yönetilmesine sebep olmuştur.

5 Haziran 2008 Yargı Darbesi

22 Temmuz 2007 tarihinde genel seçimler yapılmış; 28 Ağustos 2007 tarihinde yeni cumhurbaşkanı seçilmiş; 21 Ekim 2007 tarihinde yapılan referandumla cumhurbaşkanının halkoyu ile seçilmesine karar verilmiştir. 2006 yılının ikinci yarısından itibaren yapılan bütün engellemelere rağmen millet,

iradesini özgürlükler istikametinde toplamış ve müspet gelişmelerden güç alınarak yeni anayasa hazırlanması çalışması başlatılmış ve üniversitelerde uygulanan başörtüsü yasağının kaldırılması için bir anayasa değişikliği yapılmıştır. Parti kapatma davasının da gölgesinde bırakılarak, esastan inceleme yetkisi olmadığı halde Anayasa değişikliği esastan incelenerek Anayasa Mahkemesi tarafından 5 Haziran 2008 tarihinde açıklanan kararı ile iptal edilmiştir.

Mahkeme, 22 Ekim 2008 tarihinde açıklanan gerekçesinde; Anayasa'nın 2. Maddesinde yer alan ve tanımı bulunmayan laiklik ilkesini, hukukun yazılı olmayan normlarıyla açıklamaya çalışmıştır. Milletin mukaddesatını, bin yıla varan kültür birikimini, örf, âdet ve geleneklerini, dinini ve manevi duyarlıklarını referans alacağına; din dışı felsefi akımları ve bunların öğretilerini referans alarak, millî vicdanı rencide etmiş ve ne tür bir ideolojik kadrolaşma içinde bulunduğunu tüm dünyaya ilan etmiştir.

Anayasa Mahkemesi kendisini TBMM'nin üzerinde bir konuma koymuş, Anayasa'yı düzenleme yetkisini TBMM'nin elinden almıştır.

Kararını millet önündeki yasakları kaldırma istikametinde değil, azınlığın kuruntularını giderecek yasakların devamı istikametinde kullanarak, milletin inanç ve iradesine darbe indirmiştir.

30 Temmuz 2008 Yargı Darbesi

2006 yılının ikinci yarısından itibaren uygulanan sistemli manipülasyonlara, milli meselelerde yapılan provokasyonlara, devletin bütün imkânlarının zamanın Cumhurbaşkanı ve anayasal kurumların bürokratik yöneticileri eliyle milletin inancına ters istikamette devreye sokulmasına rağmen milletin sandık başına giden seçmenlerinin yüzde 47'sinden (sandık başına gitmeyen seçmenler de düşünülüğünde yüzde 56'sından) oy almış bir siyasî parti aleyhine; milletin büyük çoğunluğunun ciddiye almadığı sebeplerden ve özellikle üniversitelerde hukukdışı olarak uygulanan örtü yasağının kaldırılması için yapılan Anayasa değişikliği gerekçe gösterilerek, iktidar partisinin kapatılması ile ilgili Yargıtay Başsavcısı'nca açılan dava kabul edilmiş; iktidar partisi, hazine yardımının yarısının kesilmesi ile cezalandırılmış ve kapatma tehdidi altında temel hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi istikametindeki girişimlerinin engellenmesi sağlanmıştır.

Bu karar da, başta Silahlı Kuvvetler olmak üzere anayasal kurumların örtülü desteği ile milli iradeye “üst yargı kurumları” tarafından indirilmiş bir darbe olarak, ülkemizin sosyal ve siyasî tarihindeki yerini alacaktır.

Anayasa Mahkemesi'nin 2007 ve 2008 yıllarındaki, sosyal ve siyasî sonuçlar doğuran kararları, yeni anayasa çalışmalarında, Anayasa Mahkemesi'nin yetkileri, üyelerinin seçilme şekilleri ve sürelerini tartışma mevzuu etmiştir. Kararlarına yorum getirerek dayanak yaptığı anayasanın ikinci maddesindeki laiklik ilkesi ile dinin siyasete alet edilmesi hallerinin ve irticai faaliyetlerin ne olup ne olmadığı hususunun, din ve vicdan özgürlüğü önündeki engelleri kaldırarak şekilde tanımlanmasına ihtiyaç hasıl olmuştur.

15 Temmuz 2016 FETÖ Darbe Girişimi

15 Temmuz 2016; 28 Şubat 1997 darbesinin İslamî yaşantı üzerinde oluşturduğu baskı ortamında, milletin temiz dini duygularını istismar ederek, ABD'nin kontrolüne giren hainlerin, örgütleyerek devlet bürokrasisine sinsice yerleştiği hainler tarafından başlattıkları devleti ele geçirme girişiminin tarihidir.

Fetullahçı Terör Örgütü'nün Paralel Devlet Yapılanması*

Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması “FETÖ/PDY” Lideri Fetullah Gülen, Erzurum-Pasinler-Korucuk Köyü nüfusuna kayıtlı Ramiz ve Rabia oğlu, 27.04.1941 doğumlu, 1958 yılından itibaren çeşitli illerde imam ve vaiz olarak görev yapmıştır.

Fetullah Gülen 1970 tarihten sonra İzmir Kestane Pazarı Kur'an Kursu'nda görev yaptığı dönemde çevresinde bulunan arkadaşları ile dinî motifleri de kullanmak ve istismar etmek suretiyle, kritik öneme haiz TSK, emniyet ve adliye başta olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin anayasal kurumlarının ele geçirilmesi nihai amacını taşıyan, örgütünün çekirdek kadrosunu oluşturarak müstakil hareket etmeye başlamış, faaliyetlerini daha ziyade 13-18 yaş grubundaki öğrenci ve genç kesim üzerinde yoğunlaştırarak, teyp ve video kasetlerine çekilen vaazları, konuşmaları, sohbet toplantılarını ve özellikle yaz kamplarında görüşlerini ulaştırdığı

* 15 Temmuz Darbesi Akıncı İddianamesi.

sempatizan grubu ile kendi adıyla anılan, üyeleri “mankurtlaştırılmış” ve “haşhaşleştirilmiş” örgütünü kurmuştur.

Özellikle 1990’lı yılların başından itibaren yurtdışına da açılmaya başlayan yapı, zaman içerisinde hayatın doğal akışına aykırı şekilde dünya genelinde 160 ülkede faaliyet gösterir hale gelmiştir.

FETÖ/PDY Örgütü; “coğrafi”, “sektörel” ya da “kurumsal” anlamda, “imam” olarak ifade edilen sorumlulardan oluşan bir çalışma ve hiyerarşik düzen oluşturmuştur.

“Kâinat İmamı” ve “Mehdi” olarak kabul edilen Fetullah Gülen’in liderliğini yaptığı FETÖ/PDY Örgütü; danışman kadrosu, kıta imamları, ülke imamları, bölge imamları, il imamları, ilçe imamları, esnaf imamları, semt imamları, ev imamları üzerinden örgütlenmiş ve tabana yayılmıştır.

Bunların yanı sıra kamuda (bakanlıklar ve taşra teşkilatları, yerel yönetimler, üniversiteler, kamu iktisadi teşebbüsleri) ve özel sektörde (hukuk büroları, bilişim şirketleri, muhasebe firmaları vb.) faaliyet kurumlarının her birinin başına örgüt tarafından “imam” olarak adlandırılan, ilgili kurumların hiyerarşik yapıları dışında, sorumlular atanmıştır.

Kurumsal imamların genelde kurumun dışından olması söz konusu olmakla birlikte, her kurumun ayrıca kendi içerisinde sorumlu imamları da oluşturulmuş ve bunlar da kurum imamına karşı sorumlu tutulmuştur.

Mülkiye, Emniyet, TSK, MİT ve yargı içerisinde faaliyet gösteren imamlar ise ayrı bir yapılanma içerisine sokulmuştur. Bu yapılanmada yer alanlar takip edilmemek için hücre sistemini uygun olarak yapılandırılmış ve iletişim konusunda teknolojinin sağladığı imkânlardan kontrollü bir seviyede istifade ettirilmişlerdir.

Örgüt, yurtiçinde toplum tarafından bilinen eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları, ekonomik kuruluşlar, medya organları ve sağlık kuruluşlarının Türkiye mütevellisine bağlı ayrı sorumlular görevlendirmiştir. Türkiye’den sorumlu imama; İstanbul, Ankara, İzmir, Gaziantep ve Erzurum bölge imamları bağlanmıştır. Bölge imamlarına, il imamları bağlanmıştır. İller de “büyük iller” ve “küçük iller” olarak ikiye ayrılmıştır. Büyük illerde, illerin altında “en az iki” olmak üzere eyaletler oluşturulmuş, her eyalete bağlı “en az üç büyük bölge” oluşturulmuştur.

Haftalık istişare toplantılarında herkes bir üstüyle bir araya gelerek kendisine bağlı kişilerin örgütle ilişkisinin düzeyindeki gelişmeleri, gazete

ya da dergiye yapılan abonelikler ve toplanan bağışlar konusunda raporlar verilmiş, diğer bütün projeler hakkında bilgi alışverişi yapılmıştır.

FETÖ/PDY; kuruluş yıllarından itibaren toplumun dini duygularını suiistimal ederek "himmet" adı altında topladığı finans ile yurtiçi ve yurtdışında faaliyete geçirdiği eğitim müesseseleri üzerinden amaç ve ilkeleri doğrultusunda öğrenciler yetiştirmiştir. Yetmişmiş öğrencileri devlet kurumlarına yerleştirerek, "himmet" yoluyla elde ettiği finans ve siyasî gücünü, örgütsel menfaat ve ideolojisi çerçevesinde kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin tüm anayasal kurumlarını (yasama, yürütme, yargı erklerini) ele geçirmek amacıyla hareket etmiştir.

Bu kapsamda FETÖ/PDY;

- Tabanında bulunan insanları istismar ederek kaynak ve meşruiyet devşirmiş,
- Öğrenci seçme ekipleri ile köy ve semtlerden topladığı gençleri, bünyesindeki vakıf, ışık evleri, okul ve özellikle dershaneleri marifetiyle beyin yıkama metotlarını kullanarak sorgulamayan, düşünmeyen, mutlak itaati esas alan, yapıya bağlı insan tipi oluşturarak, ideolojisi doğrultusunda insan gücü elde etmiş,
- Devlet modeline uygun bir paralel örgütlenme ile gizlice başta siyaset, mülkiye, adliye, maliye, askeriye, emniyet ve milli eğitim olmak üzere devletin tüm kılcal damarlarına sızmış,
- Dinler arası diyalog safsatasıyla, semavi dinlerin temsilcileri ile görüşerek, kendisini İslam adına muhatap göstermeye çalışmış ve sapık bir inanç sistemi ortaya koymuş,
- Devlet dışında kendisine bağlı bir ekonomik sistem kurmuş; şirket birlikleri ve konfederasyonlar kurarak zenginler kulübü oluşturmuş, böylelikle ulusal ve uluslararası mahiyette söz sahibi olmuş,
- KPSS, ÖSYS, askeri okullar ve Harp Akademileri'ne Giriş vb. sınavlarında soruları hukuka aykırı yollarla ele geçirip örgüt mensuplarına vererek, kendi üyelerinin kamu kurumlarına ve etkin okullara girmesini sağlamış,
- Ürettiği sahte belge ve delillerle, örgüt mensubu olmayan kişiler hakkında adli ve idari soruşturmaların açılmasını sağlayarak devlet kadrolarından tasfiye etmiş ve bu kadrolara kendi örgüt elemanlarını yerleştirmiştir.

FETÖ lideri, hakkında açılan davaları gerekçe göstererek, gerçek yüzü anlaşılamadan, 1999 yılında Türkiye'yi terk ederek ABD'ye yerleşmiş ve

kurucusu gücün tam kontrolüne girmiştir. Büyükelçileri ile nezdinde bulunduğu ülkeleri yönetmeye çalışan ABD'nin, kendi ülkesinde yerleşmesine müsaade ettiği, güvenliğini kendi güvenlik kuvvetleri ile sağladığı ve dünyanın 160 ülkesinde örgütlenmiş bir terör örgütünü kendi ulusal menfaatleri dışında faaliyet göstermesine müsaade etmeyeceği ve bu örgütün başı ve mensuplarının da bu hıyaneti isteyerek yapmamaları mümkün değildir.

Darbe Girişimi Öncesi FETÖ/PDY Örgütü Kullanılarak Yapılan İstikrar Bozucu Eylemler

12 Şubat 2012 MİT Müsteşarı Operasyonu

Oslo'da PKK ile yapılan görüşmeler sebebiyle suçlanan MİT Müsteşarı Hakan Fidan, İstanbul Özel Yetkili Savcısı Sadrettin Sarıkaya tarafından 12 Şubat 2012 tarihinde telefonla KCK soruşturması kapsamında ifadeye çağırılmış, durumdan haberdar olan Başbakan komployu fark ederek Hakan Fidan'ın ifade vermeye gitmesini önlemiş ve yargı darbe girişimini önlemiştir. FETÖ/PDY'nin ilk operasyonu olan bu girişimde, amacı MİT Müsteşarı'nın tutuklanmasıyla soruşturmanın Başbakan'a kadar uzanmasını sağlamak olan bu plan hedefine ulaşamamıştır.

Gezi Parkı Eylemleri

PKK, PYD, DEAŞ, DH-KPC gibi örgütlerin ipini de elinde tutan "üst akıl", taşeronları vasıtasıyla 28 Mayıs-30 Ağustos 2013 tarihleri arasında, İstanbul Gezi Parkı'nda ağaçların kesilmesini bahane edip sokak eylemleri gerçekleştirerek, siyasî istikrarı bozmaya teşebbüs etmiş, ancak başarılı olamamıştır.

17-25 Aralık 2013 Başbakan ve Hükümet Üyelerine Yönelik Kararlama Kampanyası

Gezi Parkı Eylemleriyle istediği kargaşa ortamına ulaşamayan üst akıl; FETÖ/PDY Terör Örgütü'nün bürokrasi, emniyet ve yargı kurumları içerisindeki elemanlarını kullanmak suretiyle yeni bir operasyon başlatmıştır. Tarafı basının da desteğiyle 17-25 Aralık 2013 sürecinde, doğrudan zamanın Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ı hedef alan ve milletin seçtiği yöneticileri değiştirmek için yeni bir teşebbüs başlatmış, bu girişim de hükümetin zamanında aldığı tedbirlerle başarısız bırakılmıştır.

7 Haziran Seçimleri Öncesi Siyasî İstikrarı Bozmaya Yönelik Eylemler ve Hendek Siyaseti

7 Haziran 2015 Milletvekili Genel Seçimleri öncesinde istikrarın bozulmasına yönelik demokratik görünümlü başka bir kışkırtma olmuş, hemen arkasından PKK ile işbirliği halinde, Güneydoğu bölgemizdeki il ve ilçelerimizin bir kısmında “özyönetim safsatası” ve “hendek siyaseti” başlatılmıştır. Hükümet tarafından alınan etkin tedbirler ve uygulamadaki kararlılık sonucunda teröristler hendeklerine gömülürken, 1 Kasım 2015 genel seçimleriyle siyasî istikrar tekrar tesis edilmiş ve altı ay içinde PKK+FETÖ'nün hendek siyaseti iflas ettirilmiş, arkasındaki küresel güçler de mağlup olmuştur.

TSK'nın Darbeye Hazırlanması

1 Kasım 2015 tarihinde yapılan genel seçim sonuçlarının kesinleşmesi, ülkede istikrarı sağlayan siyasî iradenin kararlı bir şekilde her türlü terör örgütü ile etkili bir şekilde mücadele edeceğine değerlendiren üst akıl, askeri darbeye karar vermiş ve bunun için FETÖ/PDY'yi görevlendirmiştir.

FETÖ/PDY terör örgütünün kurucusu ve yöneticileri darbeye teşebbüs faaliyetini organize etmek üzere sivil imamlar Adil Öksüz, Kemal Batmaz, Hakan Çiçek, Nurettin Oruç ve Harun Biniş'i görevlendirilmiştir. Darbe teşebbüs tarihine kadar Türk Silahlı Kuvvetleri içerisine sızmış örgüt elemanlarıyla irtibat kurmak suretiyle darbeye hazırlık faaliyetlerini yürütülmüştür.

15 Temmuz 2016 FETÖ/PDY Üyesi Asker Kişilerin Darbe Girişimi

Darbe girişimi, 15 Temmuz günü saat 22.00'de, “Yurtta Sulh Konseyi Başkanı” imzası ve Mehmet Partigöç'ün müsaadesi ile bütün bakanlıklara, valiliklere, askeri garnizon komutanlıklarına ve il jandarma komutanlıklarına, “Sıkıyönetim Direktifi” konu başlığı ile gönderilen bir mesaj emri (paçavra) ile başlatılmıştır. Üç sayfadan oluşan ve neler yapılacağını madde madde açıklayan paçavraya dört adet de ek konulmuştur. Bu eklerde de örgüt üyelerini aktif görevlere getiren “İllerin Sıkıyönetim Komutanları Listesi”, “Sıkıyönetim Mahkemeleri Görevlendirme Listesi”, Ankara ve İstanbul Şehirlerinin Asayiş ve Takviye Planı” ve “Diğer Atamalar” belirtilmiştir.

Askerî kriptolu mesaj sistemi üzerinden gönderilen “Sıkıyönetim Direktifi” konulu paçavranın, haber merkezlerinden kendi örgüt üyeleri tarafından alınarak işleme konulması için de örgüt üyeleri arasında tesis edilmiş özel iletişim kanalları kullanılarak tedbirler alınmıştır.

Yine özel iletişim kanalları kullanılarak, örgüt elemanlarının askeri kışla, komutanlık ve il jandarma komutanlıklarında alarm durumunda hazır bulunmaları, örgüt üyesi olmayanların da garnizon ve kışlalardan uzak tutulması sağlanmıştır.

Darbe emrinin alınması ile birlikte FETÖ/PDY üyesi asker kişiler komutasında hazırlanan birlik ve müfrezeler, Ankara ve İstanbul başta olmak üzere kontrol altına alınması planlanan kritik komutanlık, kurum, tesis ve emniyet birimlerine sevk edilmiştir.

Sözde Sıkıyönetim Direktifi, ekleri ile birlikte saat 23.00 sıralarında Bursa Jandarma Bölge Komutanı tarafından ele geçirilerek İçişleri Bakanlığı'na ulaştırılmış ve bu sayede Türkiye sathındaki üst düzey örgüt üyeleri deşifre edilerek erken vakitte enterne edilmeleri sağlanmıştır.

*Darbe Sürecinde Yaşananlar**

Kara Havacılık Komutanlığı'nda görevli bir subayın MİT'e “FETÖ'cülerin MİT Müsteşarı Fidan'ı almak için kuruma saldırı düzenleyeceği” ihbarı yapılmış, ancak bunun bir darbe başlangıcı olabileceğine dair emare bulunmadığı için darbe girişimi sözde sıkıyönetim direktifinin yayınlandığı saat olan 15 Temmuz 2016 günü saat 22.00'de başlamıştır.

MİT Müsteşarı Fidan saat 18.10'da Genelkurmay Başkanlığı'na gelerek komutanların toplantısına dahil olmuş ve ihbarın daha büyük planın bir parçası olabileceğini beyan etmiştir.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, Silahlı Kuvvetler Harekât Merkezi'ni arayarak, havada bulunan araçların indirilmesi emrini vermiş, MİT Müsteşarı Fidan'ın Genelkurmay Karargâhı'ndan saat 20.22'de ayrılmasının ardından FETÖ'cü askerler saat 03.00'te başlatmayı planladıkları darbe girişimini erkene çekmişlerdir.

Eski Tümgeneral Mehmet Dişli, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Akar'a darbe girişimini saat 22.00'de tebliğ etmiş, aynı saatte Genelkurmay Karargâhı'nın içinden ve dışından silah sesleri duyulmuş ve TRT Genel Müdürlüğü işgal edilmiştir.

* 15 Temmuz Darbesi Akıncı İddianamesi.

Saat 22.28'den itibaren İstanbul'da Boğaziçi (15 Temmuz Şehitler) ve Fatih Sultan Mehmet Köprüleri geçişe kapatılmıştır.

Başbakan Binali Yıldırım saat 23.02'de televizyondan hükümetin iş başında olduğunu açıklamıştır.

Saat 23.02'de Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar rehin alınarak akıncı üssüne götürülmüştür.

Saat 23.05'te Ankara Başsavcılığı darbecilerle ilgili soruşturma başlatmıştır.

Emniyete ait Gölbaşı'ndaki yerleşkeye ilk hava saldırısını 23.08'de, Gölbaşı Özel Harekât Daire Başkanlığı'na 23.58'de yapılmıştır.

Saat 00.13'te Milli Savunma Bakanı Fikri Işık, darbe girişiminin "paralel yapının kalkışması" olduğunu bildirmiştir

Saat 00.24'te Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın CNN Türk'e bağlanarak halkı meydanlara davet etmesi darbe girişiminin kırılma noktası olmuştur. Cumhurbaşkanı konuşmasında, "Milli iradeye yönelik bu ayaklanma hareketine karşı tabii ki hukuk, yasalarımız, anayasamız neyi gerektiriyorsa bunun bir defa cevabını, bu yapı ister Silahlı Kuvvetler içinde olsun, ister bir grup azınlık olsun, isterse de başka kurumlarımızın içerisinde olsun, gereken cevabı alacaklardır," demiştir.

Saat 00.56'da ve 01.08'de Ankara Emniyet Müdürlüğü iki kez bombalanmıştır.

Saat 01.30'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Marmaris'teki otelinden ayrılarak, Dalaman Havaalanı'na geçmiştir.

Darbe girişiminde bulunanlara karşı mücadele sürerken Meclis Genel Kurulu saat 01.39'da açılmış, Meclis Başkanı İsmail Kahraman ve milletvekilleri genel kurul salonunda yerlerini almışlardır.

Saat 01.43'te Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın içinde bulunduğu ATA uçağı Dalaman Havaalanı'ndan ayrılarak İstanbul'a hareket etmiştir.

Milli Savunma Bakanı Fikri Işık, saat 02.00'de, darbecilerin yayınladığı bildirinin "korsan" olduğunu ve buna itibar edilmemesi gerektiğini bildirmiştir.

Saat 02.16'da Özel Kuvvetler Komutanlığı'nı ele geçirmek üzere beraberindekilerle birlikte Gölbaşı'ndaki Özel Kuvvetler Komutanlığı'na gelen darbeci eski Özel Kuvvetler Grup Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi, kahraman astsubay Ömer Halisdemir tarafından vurularak öldürülmüştür. Terzi'yle birlikte hareket eden askerlerce şehit edilen Ömer Halisdemir'in